

Odtajňte původ potravin. Čeští zemědělci se připojili k evropské petici

05. 02. 2025

Tisková zpráva 5. 2. 2025 – Ukrajinské kuře s označením Polska nebo třešně v lednu pocházející podle etikety ze Slovenska. Takovému klamání má zabránit evropská petice Stop falšovaným potravinám, podle které mají evropští zákazníci právo na informace, podle nichž se mohou rozhodnout o nákupu potravin. Po dosažení milionu podpisů se peticí bude muset zabývat Evropská komise, nyní je ve čtvrtině požadovaného počtu. K podpoře vyzývají i největší české zemědělské nevládní organizace.

Nyní platí, že na výrobku musí být uvedeno místo takzvané poslední operace, což ale může být i pouhé přebalení zboží a se skutečnou zemí původu to nemá nic společného. Svědectví o tomto zavádějícím informování zákazníků se objevují napříč evropským trhem a o jednotlivých případech informovala i česká média. O změnu pravidel proto usiluje evropská petice neboli podle terminologie EU evropská občanská iniciativa nazvaná Stop falšovaným potravinám: údaje o původu na etiketě. Stojí za ní italská zemědělská nevládní organizace Coldiretti a na jejím vzniku se podílely též organizace Visegrádské skupiny včetně Agrární komory České republiky. Podporují ji i Zemědělský svaz České republiky a Iniciativa zemědělských a potravinářských podniků.

Autoři petice chtějí zajistit lepší přístup spotřebitelů k informacím o zemědělských komoditách a potravinách tím, že na etiketě bude uveden původ každého produktu vstupujícího na společný evropský trh. Jedině tak mohou být naplněna očekávání zákazníků o kvalitě, udržitelnosti těchto produktů nebo podmínkách při jejich vzniku, a především zdravotních normách.

„Evropští spotřebitelé včetně českých mají podle nás právo znát původ všech produktů na společném evropském trhu. V Evropě máme velmi přísné normy, díky kterým jsme ale schopni garantovat vysokou kvalitu a zdravotní nezávadnost potravin. Zatajením skutečné země původu tak vlastně dochází ke klamání spotřebitele. Když bude mít zákazník všechny informace o potravinách v nabídce obchodu, je to už jeho rozhodnutí, čemu dá při nákupu přednost,“ říká prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

Upřesnění pravidel je potřeba i proto, že se v posledních letech evropský trh stále více otevírá dovozům potravin ze třetích zemí, kde nemusí dodržovat tak přísné standardy jako v Evropě. To snižuje produkční náklady, čímž je levnější i konečný výrobek. Evropští zemědělci a potravináři to považují za nespravedlivou konkurenci na evropském trhu a znehodnocování vlastního úsilí produkovat kvalitní a bezpečné potraviny pro spotřebitele. Po vypuknutí války na Ukrajině začaly na evropský trh proudit dodávky levných obilovin a olejnin. Uvolnění pravidel pro dovoz cukru, drůbežního nebo hovězího masa z Jižní Ameriky se zase očekává v souvislosti s obchodní dohodou mezi Evropskou unií a uskupením Mercosur, proti které zemědělci chystají protestní akce napříč Evropou včetně Česka.

„Levné dovozy ze zemí mimo EU, jako je Ukrajina nebo státy Jižní Ameriky v případě dohody Mercosur, vytvářejí stále větší tlak na evropské zemědělce. Pokud mají lidé vědět, co skutečně kupují, musí být označování původu potravin jasné a férové. Není normální, aby evropští výrobci dodržovali přísná pravidla a zároveň na trhu čelili konkurenci produktů, které žádné takové standardy splňovat nemusí. Spotřebitelé mají dnes obrovskou sílu – pokud budou chtít kvalitní evropské potraviny, poctivě označené a vyrobené udržitelně, bude se tomu muset přizpůsobit i trh,“ dodává předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha.

„Považuji za nezbytné, aby došlo k upřesnění pravidel pro uvádění původu potravin a zákazník měl jasno, co vlastně kupuje. Evropské požadavky na produkci potravin jsou oproti mnohým jiným zemím

nadstandardní a rozdíly mezi domácími výrobky a těmi z dovozu existují, i když nemusí být zřejmé na první pohled, a promítají se do výsledné kvality a bezpečnosti potravin,” sděluje předseda Iniciativy zemědělských a potravinářských podniků Martin Šebestýán.

Aby se Evropská komise peticí zabývala a přistoupila ke změnám v evropské legislativě, musí ji podepsat milion lidí v alespoň sedmi členských zemích. Podpořit ji může každý občan členského státu Evropské unie, kterému bylo 18 let. Evropská občanská iniciativa zabraňující falšování potravin dosáhla začátkem února téměř čtvrt milionu podpisů, což je čtvrtina požadovaného počtu. Lhůta běží do 21. září 2025.

Evropskou občanskou iniciativu STOP FALŠOVANÝM POTRAVINÁM: ÚDAJE O PŮVODU NA ETIKETĚ je možné podepsat zde: <https://eci.ec.europa.eu/049/public/#/screen/home>

Kontakty pro média:

Barbora Pánková, Agrární komora ČR

tisková mluvčí

+420 721 306 431, pankova@akcr.cz

Michal Procházka, Zemědělský svaz ČR

vedoucí vnějších vztahů a tiskový mluvčí

+420 734 865 377, prochazka@zscr.cz

Lidija Erlebachová, Native PR

Senior Account Manager

+420 776 543 452, lidija.erlebachova@nativepr.cz